

Kdyby se světci stali akrobaty

Tereza Zavadilová

Se zatajeným dechem sledují návštěvníci pražského Anežského kláštera akrobaticko-tanečně-hudební scénické představení *Sancti* (tedy Svatí) souboru nového cirkusu, který si říká Losers Cirque Company. Je to nápaditý způsob, jak přiblížit světce současnému člověku.

Začíná se za stmívání na klášterní zahradě, kde je připravena vysoká hrazda. Pod ní naskládaná hranice dříví dává tušit, že prvním světcem, jehož příběh soubor moderně ztvární, bude sv. Vavřinec. Akrobat je zavěšený za loket „jakoby nic“ a s blaženým výrazem upírá oči k nebi. Zázitek připomínky strašlivé mučednické smrti mrazivě dotváří komentář Justina Svobody – průvodce programem, založený na legendách o svatých.

Podobně (to už ale v bývalém refektáři a skriptoriu) pak diváci spoluprožívají duchovní boje sv. Prokopa. Dále potkávají na rajském dvoře rozesmátého sv. Františka z Assisi, který z chůd kontroluje, jak se daří stromům a záhonům (přičemž neváhá do práce zapojit i příchozí), a potom pod klenbou klášterního kostela přihlížejí vražednému zápasu knížete Boleslava s jeho bratrem sv. Václavem nebo tanečnímu zaslíbení Bohu u světic Anežky České či Kláry.

Představení vrcholí v kapitulní síni neuvěřitelnou scénou na obřích trampolínách (Nesraží se ve vzduchu? Nespádnou na dlažbu? Nedoletí až na mě?! – napadá diváka) a následným propojením všech akrobatů do jedno-

Životy světců akrobaté představují skrze tanec, výraz těla i hlas, hudbu a umělecké nasvícení.

Snímek Pavel Hejny

ho „mystického těla“, krácejícího k Bohu dokonce ve třech patrech nad sebou. Fyzická síla a křehkost se tu snoubí v tajemné symbióze.

Sdělit svatost pohybem

To vše probíhá za doprovodu rytmické hudby, jejímiž autory jsou Josefina Horníčková a Radim Genčev; výborně performanci doprovází také Maranatha Gospel Choir, zvláště v klášterních ambitech, které pocitově „zaplňuje“ do posledního místečka. Působivé jsou originální kostýmy z dílny Lucie Červíkové a samozřejmě – zvláště po setmění – hravý světelný design v režii Michaela Bláhy. Jedinou malou výtkou snad může být trochu patetický závěrečný zpěv části „Truvéřské mše“, který v koncepci představení působí navíc a jako zbytečné protahování. Převážnou většinu obsahu zde totiž nesdělují slova, ale právě pohyby – řeč je jen „doplňkem“ pro lepší orientaci.

Divadelní spolek Losers Cirque Company, který tvoří různí performeři – herci, akrobati, mimové a tanečníci – sídlí v pražském Divadle BRAVO! (původně Branické divadlo) a Anežský klášter již několik let využívá jako letní scénu. Soubor vznikl z dua DaeMen, které uspělo v prvním ročníku soutěže *Česko Slovensko má talent*, později se proslavilo bláznivým kabaretem *Lidoskop* a postupně přibíralo další performery. Dnes mají „Lůzři“ na kontě téměř desítku celovečerních inscenací, se kterými pravidelně vystupují v Česku i v zahraničí, a pořádají také kurzy akrobacie a gymnastiky pro veřejnost.

Sancti. Klášter sv. Anežky České, Praha 1, premiéra 29. 6. 2023, reprízy 17., 18., 19. a 20. 7. 2023, více na www.loserscirque.cz/inscenace/sancti

Jeřábník, kněz a dělník skryté církve

KNÍŽNÍ TIP
Jaroslava Šebka

Osobnosti brněnského kněze a tajného biskupa je věnovaná kniha *Stanislav Krátký, nesoucí výstižné podtituly „Kněz, politický vězeň, dělník a biskup skryté církve“ a „Život kněze ve druhé polovině 20. století“.*

Autor Miroslav Nedorostek v ní zúročil téma své doktorské práce a přináší zajímavý pohled na významnou osobnost Stanislava Krátkého (1922–2010) hned ze dvou úhlů. Jednak velmi detailně přibližuje jeho osudy a jednak dává alespoň trochu nahlédnout do složitých peripetií působení jedné části tajné církve, soustředěné kolem biskupa Felixe M. Davídka.

Stanislav Krátký již od mládí navazoval kontakty s různými zajímavými osobnostmi (např. s literárním vědcem Arnem No-

vákem nebo s knězem a spisovatelem Dominikem Peckou). Po vysvěcení na kněze v roce 1946 dále rozvíjel své duchovní aktivity a v roce 1958 ho za jeho nepoddajnost vůči režimu zatkl StB. Dva roky strávil ve Valdicích a po propuštění mohl pracovat jen jako pomocný dělník a jeřábník. Do pastorece se směl vrátit až během Pražského jara. 70. léta strávil v Kunštátu, v 80. letech byl poslán do sekulárního pohraničí na odcírkevněné a antináboženské Znojensko. I v takových podmínkách se mu ale dařilo probouzet křesťanské společenství k aktivnějšímu životu.

Druhá část publikace se pak soustředí na činnost Krátkého, která souvisí s důležitým fenoménem zdejší podzemní církve. Autor se zaměřuje zvláště na společenství Koinótés, založené hlavně na duchovním programu Felixe Davídka. Krátký s Davídkem spolupracoval delší dobu a utvářeli třeba koncepci tajného teologického studia, které by bylo otevřeno všem zájemcům. Významnou součástí bylo i jejich rozvíjení biritualismu, tedy používání liturgie západní i východní církve, což v té

době především pomáhalo zapojit do církevního života členy tvrdě pronásledované řeckokatolické církve.

Jen pár dní po okupaci v srpnu 1968 Davídek Krátkého tajně vysvětil na biskupa. Jejich vztahy se poté poněkud ochladily během jednání tzv. kobeřického koncilu v prosinci 1970, kdy se neshodli na otázce kněžského svěcení žen, které – jak autor uvádí – Krátký odmítal. Krátký pak nadále navazoval kontakty se zájemci o prohloubení křesťanského života. Soustřeďoval se kolem něj okruh lidí, které duchovně doprovázel: patřil k nim i nynější český premiér Petr Fiala. V roce 1987, kdy se již politické poměry trochu uvolňovaly, Krátký vysvětil na kněze například Martina Holíka.

Zvláště v 90. letech se vedly kolem tajné církve četné polemiky a z jejího působení se vyzdvihovaly zvláště kontroverzní momenty, jako ono svěcení žen a ženatých mužů. Tzv. podzemní práce byla však velmi různorodá a neuzavírala se jen do neprodyšné ilegality, ale hledala kontakty s veřejností a usilovala o prorockou reflexi tehdejší situace. Je také po-

třeba říci, že nyní, v době snah o synodalitu, nabízí právě společenství podzemní církve jeden z příkladů, jak fungoval otevřený dialog mezi duchovními a laiky.

Příběh tajné církve a osobností jako Stanislav Krátký představuje bezpochyby materiál k dalšímu zkoumání a k debatám, které nejsou jen historickou vzpomínkou. Je třeba ocenit, že autor využil ve velké míře pramenné zdroje, které se vesměs nachází v Archivu bezpečnostních složek, a ještě i vzpomínky pamětníků a aktérů událostí. Je velmi dobře, že kniha vznikla. Biskup Krátký, kterého jsem mohl poznat jako moudrého, a hlavně laskavého a otevřeného člověka, si to určitě zaslouží.

**Miroslav Nedorostek:
Stanislav Krátký (CDK 2023)**

Autor je historik.

